

Op een zomerse dag ging ik wat rondtoeren in Zeeland. We belanden in een klein dorp met een brede laan als toegangsweg, die pal op een kerk liep. De wagen hobbelde over de kasseien en links en rechts was er parkeergelegenheid tussen de bomen. Het leek een leuk dorp al zag het er verlaten uit. Een eenzame fietser kruiste ons pad. De man knikte. Wij wuifden terug.

De zon scheen onverbiddelijk en je moest de ramen openzetten voor wat frisse lucht. Mijn vrouw wou ergens iets gaan drinken. Maar we vonden niets. Toen we terugdraaiden en de brede dreef nog eens gingen verkennen zagen we beweging in een kroeg met terras, waarvan we dachten dat ze dicht waren. We stapten binnen. Aan de bar zat een wat oudere man en uit zijn houding maakten we op dat hij bevriend was met de man achter de bar. We zochten een tafeltje en bestelden Belgisch bier.

De klant en de waard hadden een geanimeerd gesprek waar we bijna niets van verstonden. Dus babbelden we maar wat onder elkaar. Toen onze glazen bijna leeg waren vroeg de waard waar we vandaan kwamen. Ik zei Mechelen maar mijn vrouw is van Kallo en dat is een uurtje rijden hier vandaan. Ja, dat kende hij wel. Hij vertelde dat de zaak vroeger een hotel was. Hij had het gekocht en wou het verbouwen. Vergunningen en allerlei poespas gooiden roet in het eten. Toch hoopte hij op een goede afloop. In de zomer met het weekeinde komen hier veel toeristen, vertelde hij, en die willen wat eten, wat drinken en soms overnachten. Hij had de zaak lang bestudeerd en zou, de nu aftandse, instelling nieuw leven inblazen.

Wij dronken onze trappist en keken door het raam naar de monumentale verlaten dreef.

Plots stak er een jong meisje demonstratief de voordeur open. Parmantig stapte ze naar de bar en kroop op een kruk. Ze was nauwelijks tien. Dag papa klonk het. Papa- barman antwoordde: "Hé kleintje, wil je iets drinken." Neen, dat wou ze niet. Papa babbelde lustig voort met zijn klant.

Tot kleintje het welletjes vond en ons vroeg: "Jullie zijn niet van het dorp he?" "Neen, wij komen uit Vlaanderen, uit Mechelen." "Dat is ver was het antwoord." "Neen zei ik want de mama van mijn vrouw woont aan de grens, zodoende kennen we de weg en dan lijkt het dichtbij.

"Mijn mama is vertrokken, maar niet echt. Ze woont nu in Brussel. In feite heb ik nu twee mama's. Eéntje, de nieuwe, die nu met papa is, en mama Brussel. Vinden jullie dat raar?"

Eventjes wisten we niet hoe we het hadden. Het kind begreep dat en raasde maar door. "Ik ga volgende week naar Brussel met de trein en mama komt me ophalen in het station. Haar vrolijk verhaal verdoezelde iets wat ze niet zei. Als je wat ouder bent denk je dat het leven je harder maakt, maar dat is niet zo. Mijn vrouw vroeg of ze iets wou drinken. Het kind vroeg haar vader of het mocht. Vader zei gevat dat dit niet de bedoeling was maar wij drongen erop aan dat ze iets kreeg. Het werd een warme chocomelk. "Ik vind dat heel lekker, zei ze. "Mijn vrouw nodigde haar uit aan onze tafel. Kleintje was apetrots en heel blij dat ze erbij mocht zitten. Het was haar vrije namiddag en ze had een vriendje maar die had het druk en kon wellicht niet komen. De juf op school had gezegd dat het goed was om vriendjes en vriendinnetjes te hebben omdat je daarmee urenlang kunt zeuren. Ze had eerst een vriend die volgens haar te veel met de les bezig was en dikwijls niet luisterde maar met de nieuwe vriend ging het beter.

Op het grind voor de ramen hoorden we een krakend geluid. Het was haar vriendje dat op een crossfiets remde en met zijn achterwiel uitzwiepte tot voor de raam. Hij tuurde naar binnen en zag haar bij ons aan tafel. Duidelijk niet goed wetend wat te doen wuifde hij weinig overtuigend naar haar. Je zag hem denken. Hij stapte terug op de fiets en reed fors trappend weg. "Ik bel hem later wel op was haar antwoord."

Ze vertelde over de school en dat er ook regelmatig vriendinnen kwamen en altijd waren het er andere. De school was duidelijk goed op de hoogte van wat er speelde en vulde het emotionele gat van de verdwenen moeder. Wij speelden het vrolijke gesprek mee, maar de babbel van zo een openhartig kind raakt je diep. Ook de papa voelde de situatie en ging vragen hoe het op school was gegaan. Je voelde dat er iets gebroken was en dat hij zijn best deed. Gelukkig was er nog de school en de opvang daar.

In het dorp telde ik vier kerken. Het was duidelijk dat je hier met een hele besloten gemeenschap te maken had. Dit werd bevestigd door het meisje zelf. "Ik krijg ook bezoek van de school op zaterdagmiddag." Dan komt er altijd een oudere student of juf om me wat bij te scholen met rekenen en zo." Ja, zei ik: "Praten hoeven ze bij jou niet bij te scholen, dat kan je perfect." "Heb ik van mijn echte moeder, zei ze." Ik keek naar mijn vrouw en die keek veelbetekenend terug.

Ondanks alle andere meningen en verhalen dat je steviger in je schoenen zult staan na dergelijke ervaringen, zeg ik het tegenovergestelde. Kleintje was een woorden-waterval nu, maar als de rivier zou opdrogen zou er een immense leegte zijn. Wie wenst dat voor een kind.

De kans om zelf het gesprek te sturen kregen we niet want zei vertelde wie de man aan de bar was en hoe haar mama een nieuwe liefde had ontdekt en hoe papa met de schoonmaakster uit Polen was gaan samenwonen. Allemaal dingen die in een dorp, zoals dit, in Zeeland, uit den boze zijn.

Plots verscheen het vriendje weer aan de raam. Zijn sliding mislukte en hij schoof onderuit op het grind. Kleintje rende naar buiten om hem te helpen. Het bleek niets ernstigs en ze mocht achter op de fiets zitten, terwijl haar vriend stevig trappend de dreef op reed. Wellicht ging ze op zoek naar geluk en kon ze haar zelfstandigheid en gespeelde autoriteit wat laten rusten.

Wij rekenden af en reden heel langzaam de dreef uit, voorbij twee monumentale kerken. De oude huisjes links en rechts lagen er allemaal fris bij. Mooi geschilderde voordeuren en met naambordjes alsof hier alles vredig en gladgestreken was.

Achter elke deur schuilt een drama. Het kan een toneelstuk zijn of een tragedie. Maar evengoed kan het een blijspel zijn. Het is maar hoe je het inkleurt.

Kleintje het ga je goed,

Sam

In de buurt van Wolphaartsdijk 1989

